

Kelime Tan?ma Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kelime Tan?ma Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24553>

Özet

Kelime Tan?ma Envanteri, 2020 y?l?nda Ay?egül Av?ar Tuncay ve H. Dedeo?lu taraf?ndan tasarlanm?? ve geli?tirilmifitir. Bu ölçek, bireylerin **kelime tan?ma** becerilerini sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmek amacıyla olu?turulmu?tur. Geli?tirme çal??mas?, envanterin Türkçe konu?an popülasyon üzerindeki **geçerlik** ve **güvenirlik** özelliklerini derinlemesine incelemeyi hedeflemi?tir. Çal??ma, ölçek geli?tirme sürecinin tüm a?amalar?n? kapsayarak, elde edilen veriler ??????nda envanterin psikometrik aç?dan yeterli oldu?unu göstermi?tir.

Envanter, özellikle okuryazarlık ve dil geli?imi alanlar?nda çal??an ara?t?rmac?lar ve e?itimciler için önemli bir araç sa?lamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, alanyaz?ndaki mevcut bo?lu?u doldurmaya yönelik önemli bir ad?md?r ve ölçme araçlar?n?n kalitesini art?rmay? amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kelime Tan?ma, Envanter Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Ay?egül AV?AR TUNCAY, H. Dedeo?lu

Amaç

Kelime Tan?ma Envanteri'nin temel amacı, bireylerin yazılı kelimeleri do?ru ve hızlı bir ?ekilde tan?ma yeteneklerini ölçen standart, kültüre duyarlı ve yüksek **geçerlik** ile **güvenirlik** de?erlerine sahip bir ölçme aracı olu?turmaktır. Bu envanter, özellikle okuma güçlü?ü çeken bireyleri erken te?his etme ve akademik ba?ar?y? yordama potansiyeline sahiptir.

Geli?tirme süreci, teorik temellere dayanarak madde havuzunun olu?turulmas?, uzman görüşleri alınmas? ve ardından saha uygulamalarıyla ölçe?in son formunun belirlenmesini içermi?tir. Ölçek, kelime tan?ma becerisinin farklı boyutlar?n? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??tır.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel **yap?**, **Kelime Tan?ma** (Word Recognition) becerisidir. Bu yap?, bili?sel psikolojinin ve okuryazarlık ara?t?rmalar?n?n merkezi konular?ndan biridir. Kelime tan?ma, bireyin görsel girdiyi fonolojik ve semantik bilgilere hızlı dönüşüm yetene?ini ifade eder. Bu, ak?c? okuman?n ve okudu?unu anlamam?n ön ko?uludur.

Envanter, kelime tanıma sürecini etkileyen değişkenleri dikkate alarak oluşturulmuştur. Ölçek maddelerinin, hedef popülasyonun bilişsel seviyesine uygun olması ve kelime tanıma performansını objektif olarak yansıtmaya hedeflenmiştir.

Geçerlik

Kelime Tanıma Envanteri'nin **geçerlik** çalışmaları, ölçeğin amaçlanan yapıya gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemek için kapsamlı bir şekilde yürütülmüştür. Yapılan çalışmada, öncelikle uzman görüşleri alınarak **Kapsam Geçerliliği** (Content Validity) sağlanmıştır.

Ayrıca, ölçeğin teorik yapıya desteklemek amacıyla **Yapı Geçerliliği** (Construct Validity) analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizler genellikle **Faktör Analizi** yöntemlerini içerir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin beklenen alt boyutlar veya tek faktörlü yapıya doğrulanması rapor edilmiştir.

Güvenirlik

Envanterin **güvenirlik** analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve istikrarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada sıkılıkla kullanılan bir yöntem olan **İç Tutarlılık** (Internal Consistency) katsayısı (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, envanter maddelerinin homojen olduğunu ve aynı yapıya ölçtüğünü gösterir.

Geliştirme çalışmasında, envanterin zaman içinde kararlılığını test etmek amacıyla **Test-Tekrar Test Güvenirliliği** (Test-Retest Reliability) analizlerinin de yapıldığı varsayılmaktadır. Bu tür çalışmalar, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Kelime Tanıma Envanteri'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, envanterdeki maddelerin altında yatan boyutlar veya faktörleri keşfetmeyi amaçlanmıştır.

Öncül çalışmada, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olup olmadığı veya birden fazla alt boyutu içerip içermediği **Faktör Analizi** ile test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin yapısal modelinin teorik beklentilerle uyumlu olduğunu ve kelime tanıma becerisini net bir şekilde ayrıştırdığını doğrulamıştır.

Envanter Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: Genellikle çoktan seçmeli veya do?ru/yanlı? format?nda sunulan, kelime tanıma hızı ve doğrulu?unu ölçmeye yönelik psikometrik bir envanterdir. Derecelendirme formatı belirtilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Araştırmanın yapıldı? akademik dergi ve konu göz önüne alındı?nda, genellikle eğitim ça?ındaki öğrenciler veya okuryazarlık becerileri ölçülmek istenen geni? bir popülasyon grubu.

Ya? Grubu: Araştırma makalesinde belirtilmemiştir, ancak geliştirme kapsamına ba?lı olarak genellikle ilkökul veya ortaokul seviyesindeki öğrencilere odaklandı? varsayılabilir.

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan ve Türkçe konu?an bireyler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Envanter geliştirme metodolojisi, uzman görüşüne dayalı içerik analizi, pilot uygulamalar, madde analizi, faktör analizi ve güvenirlik katsayı? hesaplamaları? içeren standart bir **psikometrik** süreçtir.

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Eğitim, Okuryazarlık, Ölçek Geliştirme, Aysegül Av?ar Tuncay, Bili?sel Yetenekler, Dil Geli?imi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aysegül AV?AR TUNCAY

Yazar ORCID Tanımlayıcı??: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresi: aysegulaat@mersin.edu.tr

Yazın?ma Adresi: Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Çalışman?n yapıldı? kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2020

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak akademik amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. Envanterin geliştirildi?i akademik makale açık erişimlidir.

Kaynaklar

Av?ar Tuncay, A., ve Dedeo?lu, H. (2020). Kelime Tanıma Envanteri tasarımı ve geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 198-218. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.570625>

Makalenin orijinal PDF dosyasına ?u bağlantıdan erişilebilir: [kelime-tanima-envanteri-toad.pdf](#)

Makalenin Dergipark üzerindeki bağlantısı: dergipark.org.tr

Kelime Tanıma Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta Kelime Tanıma Envanteri'nin maddeleri veya örnek maddeleri sa?lanmamıştır. Maddeler için ilgili akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM